

TURE RANGSTRÖM

1884–1947

Fem dikter av Bo Bergman
för röst och piano

Five Poems by Bo Bergman
for voice and piano

Emenderad utgåva/Emended edition

Levande Musikarv och Kungl. Musikaliska akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten treasures of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Textredaktör/Text editor: Edward Klingspor
Redaktör/Editor: Magnus Svensson

Levande Musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 2425–2429/Edition nos. 2425–2429
2025
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
ISMN 979-0-66166-808-4

Levande musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska Akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Barbro Osher Pro Suecia Foundation, Riksantikvarieämbetet, Helge Ax:son Johnsons stiftelse och Kulturdepartementet. Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Vingar i natten.

Nächtliche Flügel.

(Bo Bergman)

Ture Rangström.

*Allegro molto agitato.*Sång.
Gesang.

Det fly - ger en få - - gel svart och stum. Hvem
 Es flie - get ein Vo - - gel schwarz und schwer, von

Piano.

con Ped.

4

bin - der hans ö - - de? In - - - gen. Han fly - ger i värld - - dens
 Nichts ist sein Schicksal ge - bun - - den. Durch wei - - te Wel - - ten

7

vi - - da rum med ån - gestens vind i vin - - - gen.
 sau - set er her. Voll Angst stehn die nächt - li - chen Stun - - - den.

*poco rall.**poco rall.*

10

allegro

Har ej re - - de att vär - - ma sig i. Har ej
 Nichts nennt er sein, kein wär - - men - des Nest, kein

12

värn el-ler hvi - lo - stäl - - - len. Min läng - tan su - - sar
 Heim in den dunk - len Räu - - - men. Ge - spen-ster-haft liegt meines

15

skugglikt för - bi din brin - nande ru - ta i kväl - - - len. Så
 We - ges Rest. Bei dir soll die Sehnsucht nicht säu - - - men. So

poco rall. *a tempo*

18

blek i mån-ske-nets ble - - ka ljus du stry - ker en dröm från din
 bleich in des Mon - des blei - chem Licht du träumst hin-ter Tü - ren und

p cresc.

21

pan - - - na. Nu sof-ver ditt sto - - ra tys - - ta hus. Mitt
 Säi - - - len. Es schläft dein Haus. Hier blei-be ich nicht. Mein

p cresc.

24

rall. molto

ö - de kan ic - ke stan - - - na. Det är sky - ar som fa - - ra
Schick - sal kennt kein Ver - - wei - - ten. Es sind fah - ren-de Wol - - ken,

ff *f* *a tempo*

27

rall. molto

och flarn på flykt öf-ver dunk - la vat - - - ten... vi
ist Wind, ist Sturm oh-ne Halt und Zü - - - gel... der

ff *f*

30

rall.

läng - tans fåg - - lar, vi o - rons barn, vi su - san-de vin-gar i
Sehn - sucht Vo - - gel, der Un - ruh Kind. Wie sau - sen die nächtli - chen

ff *rall.*

33

a tempo

Übertragung vom Komponisten.

nat - - - ten.
Flü - - - gel!

a tempo string. *ff*

Komp. 24.6: 17.

Du och jag.

Du und ich.

(Bo Bergman)

Ture Rangström.

Poco andante, semplice.

Sång.
Gesang.

mp

Det var en gam-mal, gam-mal man med
Es war ein al-ter, al-ter Mann, die

Piano.

poco pesante
p

con Ped.

5

han - den tungt på staf - ven, och han var jag och jag var han. Jag
Hand lag schwer am Sta - be, und er war ich und ich, wohl - an, ich

9

poco rit. *a tempo*

lu - ta - de mot graf - ven. Det var en gam-mal, gam-mal fru i
neig - te mich zum Gra - be. Es war die al - te, al - te Frau nach

poco rit. *a tempo*

13

kjol af ur - blekt si - den, och du var - hon och hon var du som
Sorg' und vie - len Mii - hen, und sie war du und du, ge - nau, so

17

poco rit. *a tempo*

du skall bli med ti - - den. Den gam - la man - nen satt och höll den
 wirst du einst ver - - bli - - hen. Der al - te Mann drückt' still die Hand der

poco rit. *a tempo*

21

pp

gam - la frun i han - den, och so - len föll och löf - vet föll och
 al - ten Frau am Stran - de. Es sank die Sonn', fiel Nacht auf's Land. Es

pp

25

rit. *a tempo* *poco rall.* *sotto voce non legato*

käp - pen skref i san - den de ra - der som jag skrif - ver nu i
 schrieb sein Stab im San - de die Zei - len, die ich schrei - be hier, wo

rit. *a tempo* *poco rall.*

pp

29

sempre rall.

kväll, när ti - den stan - nat och du är jag och jag är du och in - tet all - ting
 still mit der ich wand - re, und du und ich und du und wir ist Al - les, Nichts das

sempre rall.

34

an - nat.
 And - re. Übertragung vom Komp.

a tempo *rall.* *dim.*

p

Melodi.

Melodie.

(Bo Bergman)

Allegretto dolcissimo. (freie Deklamation)
legato sempre poco rubato

Ture Rangström.

Sång.
Gesang.

Piano.

Ba - ra du går öf - ver mar - ker - na,
Kommst du her när durch die Au - en sacht,

rit.
a tempo poco rubato

p *p* 12

con Ped.

3

lef-ver hvar käl - la, sjun - ger hvar tuf - va ditt namn.
rie-seln die Hai - ne, sin - gen die Quel-len dein Lied.

5

Sky - - ar - na brin - na och par - ker - na su - sa och fäl - - la
Wol - - ken er - glükn und es tau - en sacht son - ni - ge Schei - - ne

cresc. *dim.*

cresc. *dim.*

7

löf - - vet som guld i din famn.
Götd ii - ber Baum und auf Blüth!

poco rit.

poco rit.

8 *a tempo*
p
 Och vid de skum-mi-ga strän-der-na hör jag din stäm-mas
 Und bei den schäu-men-den Strün-den dann hört dei-ner Stim-me

a tempo
p

10 *poco rit.* *a tempo cresc.*
 vag-gan-de våg-sorl till tröst. Räck mig de äls-ka-de hän-der-na.
 trö-stend Ge-flü-ster mein Herz. Birt mich mit lie-ben-den Hän-den dann.

poco rit. *a tempo cresc.*

12 *poco rit.* *a tempo* *poco rit.*
 Mör-kret skall skrä-mas. Kva-let skall släp-pa mitt bröst.
 Fern sei dem Grim-me, licht und ver-söh-net mein Schmerz.

poco rit. *a tempo* *poco rit.*

14 *a tempo*
pp
 Ba-ra du går öf-ver äng-ar-na, ba-ra jag ser dig
 Strahlst du her nur aus den Wei-ten mir, scheint mir von Fer-ne

pp

16

van - dra i fjär - - ran för - bi,
 nur ü - ber Wie - - sen dein Gang,

17

cresc. dar - - ra de e - vi - ga strän - gar - na. Säg mig hvem ger dig
 zit - - tern die e - wi - gen Sai - ten mir. Säg, wel - che Ster - - ne
dim.

19

rit. dolce mak - ten som blir me - lo - di?
 ga - ben dir Macht zum Ge - sang? Übertragung vom Komp.
a tempo

20

rit.
pp

Visa.

Efter Maeterlinck.

Lied.

(Bo Bergman)

Ture Rangström.

Allegretto semplice.

Sång.
Gesang.

poco mosso

Och om han kom-mer i -
Und wenn er keh-ret zu-
poco mosso

Piano.

mp *p* *p*

con Ped.

6

rit. *a tempo* *rit.*

gen en dag, hvad skall jag sva-ra? - Säg att man vän-tat till döds på ho-nom
rück ein-mal, was soll ich sa-gen? - Sa-ge, man war-ter? auf ihn zu To-des-

rit. *a tempo* *rit.*

10

p *a tempo* *rit.*

ba-ra. - Och om han frå-gar mig mer om allt det gam-la kän-da? -
ta-gen. - Und frägt er dann noch mehr nach all den al-ten Zei-ten? -

a tempo *rit.*

14

a tempo *pp* *rit.* *a tempo*

Ta-la då som till en bror. Han li-der kan-hän-da. Och frå-gar-han ef-ter
Re-de dann schwester-lich mild. Viel-leicht wird er lei-den. Und frägt er mich dann nach

a tempo *pp* *rit.* *a tempo*

19

rit. *pp* *a tempo poco tenuto* *rit.*

dig, hvad skall jag då sva - ra? Ge ho - nom guld - rin - gen här u - tan att
 dir, was soll ich da sa - gen? Gieb ihm den gol - de - nen Ring, oh - ne zu

rit. *pp* *a tempo poco tenuto* *rit.*

23

a tempo poco mosso *p* *rit.* *pp*

sva - ra. Och un - drar han, hvar - för det är så ö - de och tomt i hu - set?
 kla - gen. Und wun - dert's ihn, weil es hier so ö - de und leer im Haus ist?

a tempo *p* *poco mosso* *rit.*

27

a tempo *rit.* *pp* *a tempo poco lento*

Vi - sa ho - nom den öpp - na dörrn och det släck - ta lju - set. Och om han vill ve - ta då
 Zei - ge ihm dann die of - fe - ne Tür und das Licht, das aus ist. Und möch - te er wis - sen noch,

a tempo *rit.* *pp* *a tempo poco lento*

32

rit. *pp* *a tempo ma tenuto* *rit.* *ppp*

din sis - ta tim - mes gå - ta? Säg att jag log för att han skul - le slip - pa att
 wie Not und Tod dir schei - nen? Sa - ge, ich lä - chel - te nur, da - mit er nicht sollt'

rit. *pp* *a tempo ma tenuto* *rit.*

37

rit. *p* *pp* *rit.*

grå - ta. Übertragung vom Komp.
 wei - nen.

rit. *p* *pp* *rit.*

Red. ten. *pp* *rit.*

Komp. 22.7.17.

Under vintergatan.

Unter Wintersternen.

(Bo Bergman)

Ture Rangström.

Lento maestoso

Sång.
Gesang.

Piano.

ff

Högt i det hö - ga slår
Hoch in den Hö - hen wacht der

col canto

ff

con Ped.

2

meno f

vin - ter - ga - tan sin bro. En - sam och fri jag går
Ster - ne end - lo - ses Heer. Ein - sam in tie - fer Nacht

meno f

4

poco a poco dim.

som i en främ - mad stad. Hem - lös fast jag har hem,
wan - dre ich fremd ein - - her. Heim - los, hab' ich dich Haus,

poco a poco dim.

6

ro - lös fast allt är ro, läng - tar jag, — men till hvem,
 ruh' - los, rings ist doch Ruh, sehn' ich mich, — wo hin - aus,

8

hop - pas jag, — men på hvad? Snön gör det tyst, och år
 hof - fe ich, — ach, auf was? Still macht's der Schnee, es ruht

10

läg - gas till å rens rad. Vän - ner, ung - dom och tro
 Al - les in ew' - ger Wacht. Ju - gend, Glau - be und Mut

rit. dim.

12

pp *molto rit.*

djupt i det dju - pa bo. Übertragung
 schwin - den in tie - fer Nacht. vom Komp.

molto rit.

Ture Rangström

Genom några av sina nära 250 romanser har Ture Rangström (1884–1947) funnits kvar på konsertscenerna även om de musikaliska moderna skiftat. Sånger som ”Vingar i natten” och ”Pan”, båda till texter av Bo Bergman, återkommer ständigt liksom Fröding-tonsättningarna ”Ur Kung Eriks visor”, som ofta görs i den orkestrerade versionen. Men Rangström är också ett av de centrala namnen inom symfonin och operan under det svenska 1900-talets första hälft.

Eftersom han saknade formella studier sökte Rangström aldrig in vid konservatoriet, men han tog privatlektioner i kontrapunkt av Johan Lindegren och under en studieresa utomlands 1905–07 kontaktade han Hans Pfitzner. För sångerna var denna utlandsvistelse av största vikt eftersom han tog lektioner för den wagnerianske pedagogen Julius Hey, något som fick honom att sätta språkmelodin i centrum för sitt komponerande för röst.

Mötet med den åldrade August Strindberg 1909 ledde till att författaren äntligen fann ”sin” tonsättare. Resultatet blev operan *Kronbruden* (1915–16) och de två strindbergska orkesterverken *Symfoni nr 1* och *Vårhymn*. Under 1910-talet fann Rangström även Bo Bergmans dikter, den av honom oftast tonsätta poeten.

Efter att ha blivit inbjuden av Wilhelm Stenhammar som gästdirigent för Göteborgs orkesterförening övertog han chefsdirigentposten från säsongen 1922/23, men tvingades sluta två säsonger senare. 1925 blev ett krisår som också satte djupa spår i privatlivet med ett upplöst äktenskap som följd.

Under 1930-talet komponerade Rangström en rad partiturer för teatern, ett sätt att klara försörjningen under en tid då han fått ett avbräck i sitt arbete som recensent. Ett viktigt verk från 1930-talet är den fjärde symfonin, ”Invocatio”, där det maskspel han ofta använt i sångerna tar sig uttryck i undersökningar av äldre tiders musik. Slutåren dominerades av arbetet på operan *Gilgamesj*, som aldrig fullbordades men som genom John Fernströms insatser kunde framföras 1952.

Under dessa år pågick parallellt ett sångkomponerande som aldrig stannade av. Rangström sökte sig gärna till den unga lyriken, också under sena år. Om Bergman följde honom genom decennierna tillkom också namn som Karin Boye, Pär Lagerkvist och Gunnar Ekelöf. Lyriken ledde honom till en ständigt förnyad diktning där han finner en egen modernitet bortom modernismen.

© Erik Wallrup

Om utgåvan

Levande Musikarvs emenderade utgåvor är redaktionellt genomsedda och korrigerade utgåvor av tidigare tryck med kommentarer rörande rättelser och ändringar införda i form av fotnoter. Justeringar av bågar, förtecken, accenter och artikulation som inte har medfört förändrad läsart har utförts utan kommentar.

Förlagan är utgiven av Elkan & Schildknechts förlag, Emil Carelius, Stockholm, E.C.169–E.C.173.

På omslaget står: ”Till diktaren / Ture Rangström / Fem dikter / av / Bo Bergman / Elkan & Schildknecht, Emil Carelius / Kungl. Hovmusikhandel, Stockholm.”

Tillkomstår: 1917.

Ture Rangström

With his nearly 250 art songs Ture Rangström (1884–1947) has maintained a presence on the concert stage, despite the shift in musical tastes. Songs such as ‘Vingar i natten’ and ‘Pan’, both to texts by Bo Bergman, appear regularly, as do the Fröding settings ‘Ur Kung Eriks visor’, which are often performed in the orchestrated version. But Rangström is also one of the central figures in symphony and opera during the first half of the 20th century in Sweden.

Having never studied formally, Rangström never applied to the conservatory but took private lessons in counterpoint from Johan Lindegren, and during a study trip abroad in 1905–07 he contacted Hans Pfitzner. This time spent outside of Sweden was particularly important for his songs, as he took lessons with the Wagnerian pedagogue Julius Hey, which prompted him to place melodic language at the centre of his vocal compositions.

His meeting with the aging August Strindberg in 1909 led the author to finally find ‘his’ composer. The result was the opera *Kronbruden* (1915–16) and the two Strindbergian orchestral works Symphony no. 1 and *Vårhymn*. During the 1910s Rangström also discovered the poems of Bo Bergman, the poet he most often set. After having been invited by Wilhelm Stenhammar to be guest conductor for the Gothenburg Orchestra Society, he took over the post of chief conductor from the 1922/23 season, but was forced to resign two seasons later. 1925 was a year of crisis which affected him profoundly in his private life, with the dissolution of his marriage as a result.

During the 1930s Rangström composed a series of scores for theatre, a way for him to make a living during a time in which he suffered a loss of work as a critic. An important work from the 1930s is his fourth symphony, ‘Invocatio’, in which the playing with masque he often did in his songs appears in the form of an investigation into music from older periods. The late 1930s were dominated by work on the opera *Gilgamesj*, which was never completed, but which, thanks to the contributions of John Fernström, could be performed in 1952.

During these years there was also a continuous parallel composition of songs which never petered out. Rangström sought out the young lyric even in later years. If Bergman followed him throughout the decades, so too did Karin Boye, Pär Lagerkvist and Gunnar Ekelöf. Lyricism led him to a continuously renewed diction in which he found his own modernity beyond modernism.

© Erik Wallrup
Trans. Nicole Vickers

About the edition

Levande Musikaerivs (Swedish Musical Heritage’s) emended editions are editorially revised and corrected versions of previously printed material, with comments on the corrections and amendments inserted as footnotes. Adjustments to slurs, accidentals, accents and articulation marks that have not affected the reading have been made without comment.

Originally published by Elkan & Schildknechts förlag, Emil Carelius, Stockholm, E.C.169–E.C.173.

Text on the front page: ”Till diktaren / Ture Rangström / Fem dikter / av / Bo Bergman / Elkan & Schildknecht, Emil Carelius / Kungl. Hofmusikhandel, Stockholm.”

Year of composition: 1917.